

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de Griffier van de Vaste Kamercommissie voor
Economische Zaken
Postbus 20018
2500 AE DEN HAAG

Datum
9 november 2009
Behandeld door
Secretariaat

Kenmerk
AFNLBI/2009/9365kc
Uw kenmerk

Onderwerp
Brandbrief AOW
Dossier
Aannemersfederatie

Geachte dames en heren,

Met het oog op het komende debat tussen Tweede Kamer en Kabinet over de verhoging van de AOW-leeftijd, wil Aannemersfederatie Nederland door middel van deze brandbrief wijzen op een aantal ernstige tekortkomingen in het kabinetsvoorstel terzake die de situatie in het midden- en kleinbedrijf, in het bijzonder in de sector bouw, volledig miskennen.

Aannemersfederatie Nederland Bouw en Infra is de mkb-koepelorganisatie van 17 brancheorganisaties in de Burgerlijke & Utiliteitsbouw en Grond-, Weg- en Waterbouw. De brancheorganisaties representeren 1800 bedrijven met 40.000 medewerkers

Het kabinet heeft 16 oktober jl besloten de AOW- en pensioen leeftijd in twee stappen te verhogen. Met ingang van 1 januari 2020 is de AOW-leeftijd 66 jaar; met ingang van 1 januari 2025 67 jaar. Mensen die voor 1 januari 2010 55 jaar of ouder zijn, worden niet door de AOW-verhoging geraakt.

Een uitzondering is er voor mensen die jong begonnen zijn met werken. Wie een arbeidsverleden heeft van 42 jaar of langer en gewerkt heeft tot het 65^e jaar, kan de AOW-uitkering op 65 jaar laten ingaan. De uitkering is dan wel levenslang lager. Ten aanzien van werknemers die dertig jaar in zware beroepen werken zijn er extra rechten en plichten.

Ook binnen Aannemersfederatie Nederland is er volop discussie over deze problematiek en is men het eens met het kabinet dat er iets moet gebeuren om te komen tot een deugdelijke herstructurering van de AOW.

Daartegenover staat dat in het kabinetsbesluit volgens Aannemersfederatie Nederland volstrekt geen rekening is gehouden met de belangen van het midden- en kleinbedrijf(mkb).

Met name de zorgplicht van werkgevers voor werknemers in zware beroepen is een onbegrijpelijk onderdeel van het kabinetsbesluit dat volkomen voorbijgaat aan de praktijk binnen het mkb.

Al jaren wordt door de leden van de bij Aannemersfederatie Nederland aangesloten brancheorganisaties, samen met sociale partners, hard gewerkt om het relatief zware werk van onze werknemers op de bouwplaats zo licht mogelijk te maken. De afgelopen decennia

zijn de arbeidsomstandigheden voor onze werknemers door het gebruik van diverse hulpmiddelen drastisch verbeterd. Ook naar de toekomst toe blijft onze inzet hierop gericht.

Desalniettemin zal het fysieke werk van onze werknemers te allen tijde relatief zwaar blijven. Fysiek relatief zwaar werk is inherent aan het werken op de bouwplaats; buitenwerk op wisselende plaatsen dat het niet altijd mogelijk maakt om vaste voorzieningen te treffen.

Daar waar grotere ondernemingen wellicht vrij eenvoudig in staat zijn hun werknemers na dertig jaar werken in een relatief zwaar beroep in te zetten op alternatief, lichter werk is dit voor onze ondernemers in het mkb een illusie, simpelweg vanwege het feit dat bij het overgrote deel van onze ondernemers deze alternatieve, lichtere werkzaamheden onvoldoende aanwezig zijn. Onze mkb-aannemers kunnen, in tegenstelling tot het grootbedrijf, eenvoudigweg geen garantie bieden op ander, lichter werk. Veel van onze mkb-ondernemers zijn bovendien gespecialiseerde aannemers met in hoofdzaak één activiteit en niet met multidisciplinaire activiteiten hetgeen herplaatsen in een andere functie onuitvoerbaar maakt.

Bovendien wordt er vanuit gegaan dat een werknemer zijn dienstverband steeds bij dezelfde werkgever heeft; ook dit is een illusie. Een opvolgende werkgever heeft geen invloed gehad op de arbeidsomstandigheden van de voorgaande werkgever. De opvolgende werkgever dient dan ook niet met de last van aansprakelijkheid en zorg voor alternatief, lichter werk te worden belast. Resultaat hiervan kan zijn dat oudere werknemers niet meer in dienst worden genomen vanwege de risico's.

Ook wordt voorbij gegaan aan het feit dat onze werknemers over het algemeen op zeer jeugdige leeftijd in dienst komen bij onze ondernemers en daarmee, in tegenstelling tot leeftijdsgenoten die op dat moment nog studies volgen, ook al heel vroeg een belangrijke bijdrage leveren aan de economische produktiviteit en dit blijven doen totdat ze gebruik kunnen gaan maken van de AOW. Uiteraard dient het te allen tijde mogelijk te zijn dat mensen vrijwillig kiezen om met 65 jaar gebruik te maken van de AOW.

Daarnaast bestaat bij onze leden grote twijfel of onze werknemers, die zich dertig jaar lang hebben kunnen ontwikkelen tot zeer deskundige ambachtlieden en zeer volwaardige bouwplaatsmedewerkers, in staat zijn een dergelijke grote stap naar andersoortig werk te maken.

In het kabinetsbesluit is er sprake van eenzijdige inspanningen voor de werkgever. In het verlengde van het Verdrag van Lissabon kan en mag ook van de werknemer in het kader van diens ontwikkeling verwacht worden dat hij niet steeds hetzelfde voor hem relatief zware beroep blijft uitoefenen en tijdig omziet naar alternatief, minder belastend werk. Bij het oplossen van dit maatschappelijke probleem moeten niet alleen de werkgevers maar ook de werknemers nadrukkelijk betrokken worden.

Naar onze mening is het alleszins billijk om voor werknemers met relatief zware beroepen zoals die werkzaam zijn bij de bij Aannemersfederatie Nederland aangesloten brancheorganisaties in de mkb-aannemerij vast te houden aan een pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar. CBS-cijfers geven namelijk aan dat lager opgeleide mannen in zware beroepen eerder gezondheidsklachten krijgen en overlijden dan hoger opgeleide mannen die niet werkzaam zijn in zware beroepen.

Bovendien zal naar onze mening de verhoging van de AOW-leeftijd, voor zover het de bouw betreft, niet de beoogde bezuiniging opleveren. Integendeel, mensen die langdurig fysiek zwaar werk hebben verricht zullen eerder en vaker een beroep doen op de WIA dan mensen

die werkzaam zijn geweest in relatief lichtere beroepen. Verhoging van de AOW-leeftijd met twee jaar betekent voor de meeste van onze werknemers dat zij twee jaar langer gebruik zullen moeten maken van een uitkering op basis van een arbeidsongeschiktheidsregeling, welke doorgaans hoger is dan een AOW-uitkering.

Aannemersfederatie Nederland gaat er vanuit dat u oog heeft voor de ondernemers van de bij ons aangesloten brancheorganisaties en onze opmerkingen zwaar mee laat wegen om te komen tot een deugdelijke herstructurering van de AOW.

Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid om met u van gedachten te wisselen over dit zeer belangrijke onderwerp.

Hoogachtend,

H. Klein Poelhuis
Voorzitter Aannemersfederatie Nederland Bouw en Infra